

Брой 8

ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТЕН

2004

3 Броя:

4 стр.

ОБРЪЩЕНИЕ ОТ НСОРБ

5/7 стр.

**ТРЕБВА НИ
АДМИНИСТРАТИВНА
РЕВОЛЮЦИЯ**

8/10 стр.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА
НА ОБЕДИНЕНА ЕВРОПА И
ФИСКАЛНАТА
ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ**

10/12 стр.

**РАЗРАБОТВАНЕ НА
МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГИЯ
ЗА ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧЕН
ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК
„ОПТИКОЕЛЕКТРОН -
ПАНАГЮРИЩЕ“**

12/13 стр.

**КОРПУС НА МИРА
НА САЩ В БЪЛГАРИЯ**

14/15 стр.

ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ

Министърът на финансите Милен Велчев представи резултатите от прилагането на програмите на ЕС ФАР и ИСПА

УСВОЯВАНЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНИТЕ ФОНДОВЕ НА ЕС ЗА ПЕРИОДА 2000-2004

ПРОГРАМА ФАР:

По Финансов меморандум по **Национална Програма ФАР-2000** общият бюджет е 124, 29 млн. евро, от които са договорени 106,14 млн. евро. Към 31.07.2004. са усвоени 79,18 % от договорените средства. Срокът за разплащане изтича в края на тази година, с изключение на този по Под-програма „Икономическо и социално сближаване“, който е до края на 2005 г. Очаква се средствата по тази под-програма също да бъдат успешно усвоени.

По Финансов меморандум (ФМ) по **Национална Програма ФАР-2001** от общ бюджет 112,32 млн. евро са договорени 90,59 млн. евро и са усвоени 51,64 млн. евро, което представлява 58,30 % от договорените средства. Срокът за разплащане по проектите по ФМ 2001 г. изтича на 30 ноември 2004 г. Отчитайки спецификата на програма ФАР, се очаква дължимите плащания по проектите да се извършат през втората половина на текущата година.

По Финансов меморандум по **ФАР-2002** общата стойност на финансирането е 127,06 млн. евро. Договорени са 34,88 млн. евро, като срокът за договаряне приключва на 30.11.2004 г. Вече са усвоени 47,87 на сто от договорените средства. Към момента са стартирани процедури на корективни мерки, с цел осигуряване на най-успешно усвояване на проектните фишове по тази Национална програма.

По Финансов меморандум **ФАР-2003** през юни 2004 г. беше подписан нов Финансов меморандум - „Специална програма ФАР за 2003 г. за подкрепа след затварянето на блокове в ядрената електроцентрали и последващите мерки в енергийния сектор в Република България“. С него общият бюджет по Национална програма ФАР 2003 възлиза на 129,96 млн. евро. Изпълнителните агенции вече са стартирали тръжните процедури. Очаква се сключването на договорите да приключи успешно до 30 ноември 2005 г.

ПРОГРАМА ИСПА:

За периода 2000 - 2003 г. по програма ИСПА са одобрени 25 проекта, както следва: 4 Финансови меморандума в сектор „Транспорт“, 16 проекта в сектор „Околна среда“, 2 меморандума за техническа помощ и три мерки - система за мониторинг на програмата, за подготовка за прилагане на принципа на разширената децентрализация и за укрепване капацитета на институциите, участващи в програмата.

До този момент са сключени Финансови меморандуми на обща стойност 1,026 млрд. евро, от които финансирането по Програма ИСПА възлиза на 615 млн. евро, съфинансирането от държавния бюджет - на 195 млн. евро, и това от международните финансови институции - на 216 млн. евро. Към 31 юли 2004 г. са договорени общо 20,04 % от предвидените по програмата средства и са разплатени 18,64 %.

През първата половина на 2004 г. са одобрени още два проекта в сектор „Околна среда“. Първият от тях е „Изграждане на сероочистващи инсталации за блокове 5 и 6 в ТЕЦ Марица Изток 2 - ЕАД“, който финансира дейности в областта на пречистване на въздуха. Проектът е с обща стойност 72 млн. евро. Това е първият проект по ИСПА в Централна и Източна Европа, насочен към подобряване качеството на въздуха. Вторият одобрен проект - „Техническа помощ за укрепване на административния капацитет на централните и местни власти за подготовка на бъдещи проекти по Програма ИСПА и Кохезионния фонд на ЕС в сектори води и битови отпадъци“ - е на обща стойност 15,9 млн. евро. Мяжката има за цел да подготви институциите, работещи в сектор „Околна среда“ на национално и местно ниво, за представянето на качествени инвестиционни проекти както по ИСПА, така и - след приемането на страната в ЕС - финансирани от Кохезионния фонд. Предстои подписване на двата Финансови меморандума от страна на Европейската комисия, с които общата сума по програмата ще достигне 1,115 млрд. евро, от които 664 млн. евро са по ИСПА.

Анализирайки постигнатото до момента от България, е важно да се съпоставят резултатите от усвояването на средствата от ЕС с тези на другите страни членки на съюза. Трудности, подобни на тези, с които се сблъсква страната ни, срещат и другите държави от Централна и Източна Европа. Като цяло България не е по-назад от тези страни по отношение на изграждането на структури и усвояване на средствата от ЕС.

Според последния Доклад на Европейската комисия по Програма ФАР и предприемаческите инструменти за Кипър, Малта и Турция, публикуван през 2003 г., за целия период от 1990 до 2002 г. България се нарежда на второ място по обем договорени средства (76,67 %) след Унгария (с 80,53 %).

За периода 2000 - 31.12.2003 г. България отбелязва най-висока усвояемост на средствата по Програма ФАР - над 91 на сто; 61 на сто от предоставените ресурси по Програма САПАРД са договорени; 14,3 % са извършените плащания

по Програма ИСПА, като трябва да се отбележи, че средното ниво за присъединяващите се страни е 23,4 %.

Към 31.07.2004 г. цифрите за България са още по-добри - 19% за програма ИСПА и 87,35 % за САПАРД.

В рамките на изпълнените до момента проекти по **Програма ФАР и ФАР-ТГС** са постигнати значителни резултати, които могат да бъдат групирани по приоритетни сектори, както следва:

В сектор „**Правосъдие и вътрешни работи**“ и „**Трансгранично сътрудничество**“ е създаден постоянен международен координационен и комуникационен център в Регионален граничен сектор Бургас; оборудвани са и са пуснати в експлоатация три нови пункта за техническо и визуално наблюдение на р. Дунав - при Силистра, Свищов и Видин и един пост за техническо и визуално наблюдение на Черно Море при Шабла. Доставени са два 50-тонни гранично-полицейски катера, 2 лодки с твърдо дъно и 20 бр. защитни морски облекла на обща стойност 7 млн. евро. Сключени са договори за доставка на специализирано гео-информационно оборудване и необходимия хардуер и софтуер. Закупен е специализиран 200-тонен гранично-полицейски кораб от Германия, изпълнява се проект за доставка на специализирано оборудване: стационарен рентген, ендоскопи, подемна техника, софтуер за оптично разпознаване на текст, сървъри и компютърни системи за гранична полиция, модеми, радио-релейна станция и др.

Сектор „**Реформа в публичната администрация**“: По проект BG 0103.02 „Прилагане на реформата в държавната администрация“ са доставени компютри за всички 264 общини в България, както и за центровете за обучение в центровете на шестте региона за планиране на ниво NUTS II. По проект BG 9909.01 „Усилване на институционалния и административен капацитет“ е създаден Институтът по публична администрация и европейска интеграция, превърнал се във важна институция за обучение и квалификация на кадри.

Сектор „**Финанси**“: По съвместен проект на българското правителство и Европейската комисия е изградена българската интегрирана митническа информационна система (БИМИС).

Успешно приключи и проект BG 0006.01 „Укрепване на публичния вътрешен финансов контрол“. По него са осъществени действия за укрепване на управленския капацитет и административните структури на Агенцията за държавен вътрешно-финансов контрол (АДВФК) и за развитие на човешките ресурси.

Изпълнението на проект BG 0006.03 „Реформа и модернизация на данъчната администрация“ допринесе за модернизирването на българската данъчна система. Въведена е услугата „Телефон за данъчна информация“ в България, създадена е програма за подобряване на процеса на подаване и приемане на декларации в местните данъчни подразделения.

Сектор „**Икономическо и социално сближаване**“ и „**Трансгранично сътрудничество**“: В рамките на проект BG 0004.03 „Професионално обучение“ 13 103 души успешно са преминали курсовете за придобиване на професионална квалификация.

Чрез изпълнението на проект BG 0102.05 „Инициативи на пазара на труда“ са подпомогнати 65 неправителствени организации и 20 училища; обучени са 2 423 безработни лица; консултирани и обучени са 640 безработни лица.

По проект BG 0102.06 „Социална интеграция“ са подпомогнати 70 неправителствени организации и 3 училища, ограмотени са 1 685 безработни лица. Очаква се заложените в проекта показатели да бъдат преизпълнени многократно.

С проект BG 0102.04 „Пътища за достъп до туристически обекти“ е осъществена рехабилитация и изграждане на 6 пътни отсечки с обща дължина 42 км в областите Смолян, Хасково и Кърджали; 3 пътни отсечки с обща дължина 32 км на територията на Пазарджишка област; 6 пътни отсечки с обща дължина 36,5 км в областите Разград, Шумен и Търговище; 6 пътни отсечки с обща дължина 33 км на територията на области Варна, Добрич и Силистра.

В рамките на проект BG 0102.03 „Развитие на културния туризъм в България“ са подпомогнати 9 общини, 3 областни управи и 7 неправителствени организации.

По проекти BG 0102.01 „Технологична грантова схема за малки и средни предприятия“ и BG 0102.02 „Грантова схема за научна и развойна дейност за МСП“ са подпомогнати 138 фирми, а на 43 компании е доставено технологично оборудване.

С изпълнението на проекти по ФМ BG 9405, 9511 и 9904.01 „Електрификация на ж.п. линия Дупница-Кулата“ са електрифицирани 121 км от железопътна линия.

По проект BG 9803.01 „Рехабилитация и частична реконструкция на пътища в Южна България“ са рехабилитирани 81 км автомагистрален път Е79 от Дупница до Кулата и са подновени всички пътни съоръжения; 40 км автомагистрален път Е 80 от Харманли до Свиленград и са подновени всички пътни съоръжения; изградени са 15 км нов подходен път от Гоце Делчев до ГКПП „Илинден“.

В рамките на проект BG 9803.02 „Изграждане на ГКПП Илинден“ е построен нов граничен контролно-пропускателен комплекс „Илинден“.

По проекти BG 9916.01 и BG 0007.01 „Изграждане на зимовник за 39 плавателни съда на р. Дунав“ завърши строителството на зимно пристанище за 39 речни съда по река Дунав край гр. Русе.

По проект BG 0107.01 „Строителство на ГКПП Силистра“ пунктът вече е в процес на изграждане.

В процес на изпълнение е и проект BG 0106.06 за изграждане на три градски пречиствателни станции в Мадан,

Рудозем и Златоград, включително подходни пътища и два моста.

Сектор „**Приемане на достиженията на правото на ЕС**“: Успешно са изпълнени значителен брой проекти, въвеждащи Европейското законодателство в българската правна уредба, в пряко изпълнение на Националния план за приемане на достиженията на правото на ЕС. В рамките на проектите служителите от българската администрация са получили съответно обучение за изпълнение на директивите на ЕС.

За резултатите от изпълнените до този момент дейности по усвояване на средствата от предприсъединителните инструменти на ЕС най-ясно говорят цифрите за бъдещите средства, договорени между България и ЕК.

Постигнато е увеличение на финансов ресурс по Национална програма ФАР 2004 с 81 % - от 94,9 млн. евро през 2003 г. на 172,3 млн. за 2004 г.

Стартира и се прилага успешно подходът за многогодишно програмиране на Програма ФАР на базата на действащия стратегически Многогодишен програмен документ за периода 2004 - 2006 г., който беше одобрен от Управителния комитет на Програмата ФАР в Брюксел през декември 2003 г. Фактът, че ЕК възприе този подход, свидетелства, че тя признава нарасналия капацитет на програмиране на България.

В процес на подготовка и договаряне с Европейската комисия е Финансов меморандум по Национална Програма **ФАР-2004 - III-та част**. Той ще осигури нови средства на страната ни в размер на около 15 млн. евро извън предвидените и вече договорени по Национална Програма ФАР 2004 - I-ва част и многогодишната Национална програма ФАР. Тези средства ще бъдат допълнителна подкрепа за усилията на страната ни към пълноправно членство в ЕС. В подготвяния нов Финансов меморандум ще бъдат включени за финансиране проекти от различни приоритетни сектори. Един от тях е участието на България в проекти по Програмата на ЕС „**Интеррег 3**“ за **трансрегионално и транснационално сътрудничество**.

Друг важен момент по новия Финансов меморандум е подготовката на пилотен проект на стойност 4 млн. евро по програма ФАР за изграждане на цялостна **национална система от специализирани центрове за спешна диагностика и лечение на сърдечно-съдови заболявания**. Чрез този пилотен проект България ще бъде подготвена за създаването на такава система, то ще бъде финансирано след 2006 г. от бюджета на структурните фондове на ЕС.

Готовността на Европейската комисия (ЕК) да предложи на страната ни допълнителни средства в рамките на Национална Програма ФАР 2004 е ясен индикатор за положителното отношение на комисията към България. Степента на усвояване на тези средства ще бъде показател за нарасналия административен капацитет на отговорните институции.

ОБРЪЩЕНИЕ ОТ НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

*До всички български институции,
имащи правомощия за провеждането на изборния процес*

Национално сдружение на общините в Република България се обръща към всички институции, ангажирани с изборния процес в България, **с молба за съдействие за приключване на продължаващите месеци наред процедури по установяване легитимността на местните изборни органи.**

Въпреки определения в Закона за местните избори технологичен срок от 42 дни за обжалване решенията на общинските избирателни комисии до произнасянето на крайната съдебна инстанция, този процес продължава на различни нива и в момента - 9 месеца след края на местните избори. Забавянето по прилагането на процедурите за насрочване на нови избори допълнително удължава времето, в което местната власт в много общини не може да работи ефективно в полза на гражданите.

В своя декларация от края на май Управителният съвет призова за приключване в най-скоро време на всякакви съдебни дела, **за да се осигури нормалната работа на всички общини.**

Два месеца след тази декларация не е настъпила съществена промяна в тази посока. Изключителната ни загриженост се поражда от обстоятелството, че общини с касирани избори се управляват месеци наред от назначаеми отвън лица. Вече е налице безпрецедентна ситуация, когато в една община (в случая - Пирдоп) са касирани едновременно изборите и за кмет, и за общински съвет, като на практика общината се управлява не от избрани от гражданите представители. Така се поставя под съмнение един от основните конституционни принципи - местното самоуправление да се осъществява от изборни органи.

Като изразяваме още веднъж своето безпокойство от тази ситуация, **призоваваме всички компетентни институции - окръжните съдилища, Върховния административен съд, Централната избирателна комисия по местните избори, Президента на републиката, Председателя на Народното събрание - да дадат своя принос за изграждането на стабилна местна власт и в зависимост от своите компетенции да съдействат за нормализиране работата на всички засегнати общини.**

От своя страна, Национално сдружение на общините в Република България заявява готовност за съдействие за промяна в законодателството с цел да се предотврати появата на подобни прецеденти в бъдеще.

ТРЯБВА НИ АДМИНИСТРАТИВНА РЕВОЛЮЦИЯ

■ **Димитър Калчев**

**министър на държавната
администрация**

К Как си представяме българската държавна администрация в годините след присъединяването към Европейския съюз през 2007 г.? Има ли България достатъчно подготвени кадри, които успешно да защитават интересите ни в Обединена Европа? От отговорите на тези въпроси зависи успешното ни интегриране в съюза.

Много от усилията на правителството са фокусирани върху изграждането на капацитет за изпълнение на специфичните задължения, които сме поели в преговорния процес с ЕС. От своя страна, Европейската комисия ежегодно поставя в центъра на вниманието нуждата от постоянни усилия за осъществяване на реформите в съдебната система и държавната администрация. Посланието на европейските ни партньори е ясно - да, България има проблеми, заслужава някои от критиките, но ЕС няма да дойде и да оправи нашите собствени проблеми, те са наша отговорност. Трябва да престанем да се уповаваме на Брюксел като магическо разрешение, защото изграждането на работеща **ефективно и ефикасно** администрация може да стане само въз основа на българските традиции, които са обогатени от добрите практики на Обединена Европа.

Направеното до момента никак не е малко - за последните три години от правителството бяха приети редица важни изменения в законите с цел модернизиране на държавните практики. Трябва ли обаче това да ни успокоява? Не, разбира се.

Първо, количеството на приетите документи не е гаранция за свършена работа, второ, българските граждани все още намират слабости в работата на държавната администрация, и трето, за да постигнем наистина високи резултати, нашите амбиции трябва да надхвърлят изискванията на Брюксел. Затова е необходимо да вземем няколко фундаментални решения, за да създадем администрация, която работи по нов начин. Най-важният мотив, за който все още малко се говори, е, че **без силна и качествена администрация България едва ли ще може напълно да се възползва от предимствата на Европейския единен пазар, нито пък ще може да защити собствените си интереси в единна Европа.**

Нашите усилия са насочени за подобряване в тази посока, но след като първият етап от промените приключи, стигнахме до заключението, че е време в реформите да бъде инжектиран **допълнителен динамизъм** като гаранция за по-нататъшни последователни действия за затвърждаване на всичко постигнато досега. Затова сме решени да предизвикаме **обществен дебат** за бъдещето на българската държавност. Необходимо е да постигнем политически консенсус за стъпките, които да доведат до промяна на културата и начина на работа на държавните служители. С тази статия искам да призова за дискусия в ключови за реформата области.

**Политиците мислят за следващите
избори, държавниците - за следващите
поколения**

Уинстън Чърчил

РЕВОЛЮЦИЯ В АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ

Тривиален факт е, че администрацията работи за обществото, но това простичко твърдение често предизвиква дълбоко неразбиране. Затова все още се наблюдава частично и разпокъсано административно обслужване. В същото време, през последното десетилетие в страната ни се наблюдава еволюция в предоставянето на услуги от частния сектор. Еволюцията произтича от внимателно проучване на нуждите на клиентите. Нормално е българският бизнес и гражданите да желаят подобно развитие и в публичния сектор, с който те много често контактуват. Затова ние се стараем да направим администрацията максимално достъпна и отчитаща се за работата си. Това ни накара през тази година да възложим на администрациите да разработят и публикуват **харта на клиента**. В тях ще се включат **стандартите за обслужване** - качество, място, време и срок за изпълнение на услугите. Усилията ни са насочени също към проучване общественото мнение относно това какви са впечатленията от дейността на администрацията. Питаме гражданите какви са проблемите в работата на служителите и т.н. За съжаление трябва да отбележа факта, че се наблюдава много малка активност на гражданите в даването на мнения и препоръки за работата на адми-

нистрациите. Това е негативно за самата администрация, защото служителите нямат мерило за това как си вършат работата. Искрено се надявам, че след публикуването на документите, гражданите ще „залепят“ администрацията със своите предложения как да се подобри нейната работа. Надяваме се публикуването на стандартите да доведе до стартирането на процес на културна промяна както за държавните служители, така и за обществото, което трябва да се научи активно да търси правата си.

НОВ РЕД В ДЪРЖАВНАТА СЛУЖБА?

Въпросът, който изниква, е имаме ли нужда от политически неутрална държавна служба? Трябва ли да оставим ръководството на политическите протезети? Всички досегашни правителства казваха, че деполитизират администрацията, но реално нямаха политическата воля при прокарване на необходимите мерки за провеждане на административната реформа. Надявам се, всички разбират, че сегашното правителство е различно. Смятам, че **приемствеността в управлението на експертно равнище** е от фундаментално значение, защото след присъединяването в ЕС България трябва да има достатъчно професионална и гъвкава администрация, която да отстоява собствените си интереси в рамките на съюза. Осигурихме необходимите стъпки за това чрез въвеждане на конкурсното начало при назначаване на държавни служители. Въпросът е искаме ли ние, политиците, това да проработи? Дали прозрачната конкурсна система ще застрахова прогреса в администрацията?

Що се отнася до висшите държавни служители, предвиждаме създаването на специална комисия за провеждане на конкурсите за главни секретари. В европейските демокрации се прави ясно разграничение между ролята на министрите и на висшите ръководители в администрацията. Същността е в това, че министрите взимат решенията относно политиките, а експертите ги съветват по предложените политики и водят до тяхното прилагане и изпълнение. Ние искаме държавните служители да консултират и информират обществеността при формулиране и прилагане на политиката и нас, по-

литиците - за възможните въздействия на политиката върху гражданите и бизнеса. Сега е нужен консенсус сред политическите партии по този въпрос.

МЕЧТИ ЗА МЕНИДЖЪРСКА АДМИНИСТРАЦИЯ

Основният проблем на администрациите продължава да е пасивното и мудно прилагане на политиките и законите. Забавянето в право-прилагането застрашава цялостно административната реформа. Не можем последователно да провеждаме реформата при липса на ангажимент сред някои ръководители за изпълнение на политиката. Затова е необходим чист професионализъм при управление на дейността. Подчертавам, че проблемът не е толкова в законите, които се прокарват, а в **манталитета на ръководителите в администрацията**. Въвеждаме промяна, която ще остави дълбока следа по отношение на стратегическото планиране в администрацията. Усъвършенстването на уменията на администрацията за стратегическо планиране и разработване на политики е в основата на новия Закон за администрацията. Административните лидери трябва да разпознаят себе си като **мениджъри на проекти**, а не като бюрократични феодала. Остава открит обаче въпросът как ще научим ръководителите да виждат дългосрочните проблеми, да оценяват въздействието на законите и да взимат по-добри за обществото решения. Правим съществени усилия в тази посока. Въведохме израстване в кариерата според заслугите, обвързвахме заплащането с индивидуалното трудово изпълнение. Искаме да дадем възможност на хората, които постигат резултати, да получават възможност за израстване. Трябва да приемем факта, че ако искаме добри мениджъри, трябва да им плащаме повече.

ПОВЕЧЕ VS ПО-МАЛКО

Кои са дейностите, които държавата не трябва да извършва? Как може съществуващите дейности да се изпълняват с по-малко средства? През следващите месеци предстои едно от най-големите предизвикателства пред администрацията - новата инициатива на кабинета за **изнасяне на услуги извън администрацията**. Ясно трябва да се разграничат дейностите, които извършва администрацията. Разпознатите търговски дейности трябва да се приватизират. Важен момент е промяната по отношение на предоставянето на услуги, които трябва да се извършват изцяло от агенциите, не от министерствата. Ролята на министерствата е да формират политиката, а агенциите да я изпълняват. Започнахме прегледи в няколко пилотни министерства, за да идентифицираме точно и ясно дейностите, които се извършват. Тези прегледи ще продължат, като по този начин ще поставим основата за бъдещите действия по улесняване

на процедурите и премахване на ненужните дейности. Много важен момент е **разпознаването и мултиплицирането на добрите практики в общините**. В същото време считаме, че ако отдадем някои от услугите на външни изпълнители, ще осъществим няколко бързи успеха. Целта е да постигнем повече с по-малко средства. В международната практика все повече се използват **аутсорсинг и публично-частните партньорства (ПЧП)**. Аутсорсингът и ПЧП са средства, с които може да се повиши ефективността на държавната администрация, като същевременно се съкратят разходите. Частните компании не са само източник на данъци. Те дават полезни съвети по предоставянето на услуги поради по-добрата им адаптивност към клиентските желания и нужди. Твърде вероятно е те да се справят по-ефективно, с по-малки разходи и по-бързо от тежката държавна бюрократична машина. Съществена опасност на подхода обаче е възможността за възникване на първоначален роднинско-приятелски аутсорсинг и приватизация. За това обмисляме начини за противодействие на тази порочна практика. В голяма част от администрациите уменията за управление на процеса по възлагане на държавни поръчки не са особено силни. Има недостатъчен капацитет за управление на сложни поръчки и договори. Ще бъде необходимо да се изградят и развият необходимите умения за работа и управление на договори.

НЕКА ГЕНЕРИРАМЕ ЕДИНСТВО

Правителството оценява важноста на административната реформа като инструмент за укрепване на държавността и удобен момент за връщане на загубеното доверие на хората в институциите. В съвременната динамична среда това е много важно, за да променим антинагласите в нашето общество и да дадем на всеки възможност да почувства промяната, която се извършва.

Винаги съм бил убеден, че хората са най-ценният ресурс, с който разполага България. Имаме кристално ясна цел **да привлечем хората в управлението на страната**. За това обаче се нуждаем от активността на всеки член на обществото, за да ускорим процеса на реформа. Без гражданите да поставят своите изисквания към работата на администрация, да очакват бързо и ефективно разрешаване на проблемите им, едва ли изобщо може да се мисли за някакви дългосрочни

Димитър Калчев:

С тази статия искам да призова за дискусия в ключови за реформата области.

промени в управлението на страната.

В същото време реформата в държавната администрация се нуждае от **подкрепата на служителите от всички нива**. Прозрачността и отчетността в дейността на администрацията, както и постоянният процес на обучение на служителите са инструментите, които ще доведат до дългосрочна промяна в поведението на държавните служители. Това, което аз искам особено да подчертая, е нашата цел да дадем възможност на всеки държавен служител да се почувства **удовлетворен**, че предлага това, което гражданите и бизнеса желаят. Ако колегите от администрацията не започнат да се чувстват служители на обществото, не просто бюрократи, едва ли ще има качествена промяна. Знам, че основните проблеми на хората от администрацията са невинаги адекватното възнаграждение, не много ясните правила за професионално израстване, но се надявам, че при ясно изградена перспектива държавните служители ще помогнат на правителството да изведем тяхната работа на качествено по-високо ниво.

При такъв подход трябва да приемем смело промяната, да постигнем консенсус сред политическите сили, бизнеса и обществото. Консенсусът е абсолютно необходим, присъщ както за вземането на решения в страните от ЕС, така и за нас, за да постигнем „лесни“ успехи като бъдещи равноправни съюзници. За постигането на единство ще обсъдим, очертаем и публикуваме нашите идеи и намерения. За да информираме обществеността, през есента ще създадем **отворен обществен документ за бъдещето на администрацията**, в интерес на хората на България. ◆

<http://reforma.dnevnik.bg>

27.07.2004.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА НА ОБЕДИНЕНА ЕВРОПА И ФИСКАЛНАТА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ*

Петкан Илиев
*старши научен сътрудник,
Център за изследване на демокрацията,
Икономическата програма*

■ Преди месец зам.-финансовият министър Кирил Ананиев обяви, че ведомството му е подкрепило една бъдеща промяна в конституцията, според която общините да могат да определят размера и да събират местните данъци за общинската хазна.

Въпросът е дали това е предизборен ход или продължение на приетата програма за фискална децентрализация от управляващото мнозинство?

Положението с местните приходи и разходи сега е такова, че те се гласуват формално от общинските съвети, но границите и приоритетите са регламентирани в държавния бюджет и наредбите на съответните министерства. Населението плаща данъци, но то дори не знае къде отиват парите му. Местните приходи не могат да въздействат за промяна в местната политика, защото това не е от компетенцията на общинската управа. Формално погледнато, общината е една каса, през която преди всички преминават средства за финансиране на централно регулираната здравна, образователна и социална политика. **Финансирането на общините продължава да се извършва по преимуществено централизиран модел.** Самият факт, че посредством общинските бюджети се преразпределят не повече от 5-6% от БВП на страната, говори за ниската степен на фискална децентрализация в България.

Според учебниците по икономика на публичния сектор и практиката на страните с развита демокрация финансовата децентрализация, от една страна, представлява повече правомощия за местната власт, а от друга - повече финансова самостоятелност. След като конституцията забранява на общините да въвеждат сами своите данъци, на практика това означава, че за фискална децентрализация в истинския смисъл на думата трудно може да се говори поне на този етап.

В средата на 2002 г. бе приета Концепция за финансова децентрализация и Програма за нейното реализиране, според които реформата в местните финанси налага приемането на нов Закон за местните данъци и такси, даващ пълни права на местните власти да опре-

делят базата и ставките на местните такси. Днес, две години по-късно, фискалната децентрализация е на ниво спор между финансовото и икономическото министерства кой да води бащина дружина по отношение на местните финанси.

Най-напред вицепремиерът Лидия Шулева обяви премахването на патентния данък. Финансовото министерство веднага контрира и предложи идеята патентният данък да стане местен и да постъпва не в държавния бюджет, а в общинската хазна. Тоест, той да се събира от местните власти.

Незабавно министърът на икономиката заяви, че общинският данък за бубари, пчелари, собственици на оранжерии и рибари от догодина пада с 20 на сто, ако печалбата се реинвестира в производството. Експертите на финансовото министерство обаче обясниха, че това ще е налице и без подобна преференция, тъй като падането на корпоративния данък от 19,5% на 15% само по себе си ще доведе до 20-процентно намаление, тъй като при първата ставка земеделските производители плащат единствено общински данък от 7,5%, а при предвиденото намаление на данък печалба от 4,5% - данъчното задължение на земеделците ще е 6%, или това са обявените вече 20% спадане.

В контекста на фискалната децентрализация селските кметове поискаха независими бюджети, т.е. всяко село да има собствен бюджет в рамките на общинския, да се въведе такса „пъдарщина“ (парите ще са за издръжка на пазачите по нивите), да има денонощни патрули и промяна в програмите за безработни и енергийните помощи. С други думи, за всички тези начинания са нужни пари и финансовата самостоятелност на местните власти може да им ги осигури. В същото време констатацията на Сметната палата показва, че общините нарушават най-често Закона за обществените поръчки. А по-голямата финансова самостоятелност вероятно ще води и до още по-големи подобни нарушения.

Изводът от всичко това е, че необходимостта от поддържането на консервативен държавен бюджет налага фискалната децентрализация да се осъществява в определено по-тесни граници. Републиканският бюджет продължава да е силно натоварен с разходи, които трудно могат да бъдат намалени (разходи за социални помощи, здравеопазване и лихви), въпреки значителното подобрене на държавните финанси. Затова всяко „пренасоч-

ване“ на ресурси от републиканския бюджет към общините чрез разширяване на финансовата самостоятелност на последните би могло да доведе до нестабилност на републиканския бюджет и едва ли може да очакваме до парламентарните избори фискалната децентрализация да бъде доведена до край.

Най-много фискалната децентрализация да продължи да се изразява в дърпането на шалтера за най-заборчелите общини. Примерно в Пернишка област само кметствата в Перник и в Брезник си плащат редовно сметките за тока, а другите играят на дискотека от време на време - „светне - гасне“.

Какво беше направено по отношение старта на фискалната децентрализация?

□ Новият Закон за местните данъци и такси предостави пълни правомощия на местните власти да определят базата и ставките на местните такси;

□ Приети бяха разходни стандарти за делегираните от държавата дейности, които разпределят относително по-справедливо финансовите ресурси между общините;

□ Отпаднаха задълженията на общините да финансират някои неприсъщи разходи като тези за социални помощи, поземлени комисии и пр.;

□ Законово се регламентира нов по-опростен начин за определяне на държавните субсидии и начинът им на разпределение;

□ Приета бе концепция и програма за фискална децентрализация, която ангажира централната и местните власти за промяна на нормативните рамки на досегашните им взаимоотношения.

Това, което обаче трябва да се има предвид при провеждането на реформите в местната власт, е, че предизвикателствата на Обединена Европа и бъдещото ни присъединяване към ЕС ще имат определени **последци** за България от гледна точка на местните правителства и на степента на тяхната централизация и децентрализация. Тоест съвременните тенденции в управлението на местните финанси у нас ще са свързани с тенденциите, характеризиращи фискалната децентрализация в Общността.

На първо място, ЕС и бъдещият Единен европейски пазар ще поставят определени **изисквания** за единно европейско регулиране във всички сфери на икономическа дейност, включително и по отношение финансите на местните власти. Това общоевропейско регулиране ще се реализира под формата на координация или хармонизиране на **системите на финансиране на местните власти** в страните членки на ЕС, на техните данъчни и фискални политики.

На второ място, влиянието на европейската икономическа интеграция върху данъчното облагане, осъществявано от местните власти, ще се прояви главно под формата на **географска експанзия**, предизвикана от

евентуалните ефекти, които разликата в местните данъци би могла да окаже върху решенията на индивидите или бизнеса при избора им на териториално местоположение. При наличието на различия в структурата на данъците и в размера на данъчните ставки между териториалните единици индивидуалните данъкоплатци и фирмите могат да се сблъскат с различно данъчно бреме при избора на местоположение. В Русия, например, даденото на някои местни власти право да въвеждат пониски данъци от федералните, в това число данък печалба и ДДС, доведе до това, че някои местни губернатори ги превърнаха в своеобразни вътрешни офшорни зони (с подобни облекчения са 20-тина района и автономни републики на Руската федерация), към които се насочиха голяма част от крупните руски компании. Сега протича обратният процес на тяхното закриване.

На трето място, с оглед да се защитят държавите членки на ЕС, които имат по-високи данъчни ставки, може да се очаква в Общността да се определят **минимални данъчни ставки**, за да се неутрализира тенденцията към намаляване на ставките вследствие на фискалната конкуренция. За разлика от притеснението, че фискалното преливане между териториалните единици може да се изрази в стремеж към намаляване на данъчните ставки, се изказва и обратното опасение, а именно, че междутериториалното преливане под формата на „износ на данък“ може да принуди местните власти да наложат данъчни ставки, доста по-високи в сравнение с оптималното равнище.

На четвърто място, от гледна точка на изискванията на ЕС към планирането и реализацията на регионалното развитие възниква необходимостта от **съществени и бързи промени** в системата на финансово планиране и бюджетиране на местните власти. Европейските акценти върху перспективността в регионалното развитие и прогнозирането му за седемгодишен период напред не кореспондира с родната практика на краткосрочно, едногодишно бюджетиране в системата на местните финанси и произтичащата от това определена непредсказуемост и несигурност на финансовите ресурси за регионално развитие.

На пето място, в краткосрочен времеви план финансовият натиск върху местното управление ще продължи. Местните власти ще бъдат принудени да продължат своята стратегия на адаптация. Има опасност постоянните промени във вътрешноправителствените финансови отношения да забавят или дори да спрат процеса на децентрализация и да тласнат местните власти към ролята на органи (агенти) на централното правителство. Ефектът от подобно развитие би бил, че ще доминира подходът за **„максимализиране на субсидията“** и ще се увеличи опасността от морални рискове. Сега например е на-

лице финансов разрыв между инвестиционните нужди на местните власти и настоящите възможности.

И едва ли ще доживеем ситуация с местните финанси като тази в швейцарския град Фрайенбах, където градският съвет се чуди как да се справи с излишъка от пари в местната хазна. Изразходвайки милиони за благоустройството на града: строителство на нови спортни зали, басейни, художествени училища и пр., градският съвет стигнал до извода, че няма за какво повече да се харчат растящите приходи и най-доброто решение е да се намалят местните данъци почти два пъти, и въпреки това Фрайенбах разполага със повече от 100 млн. швейцарски франка. Единственият негатив е, че жилищата в такъв процъфтяващ малък град струват доста скъпо. Но дано фискалната децентрализация позволи подобни „грижи“ и за българските общини.

На шесто място, типичен пример за все още централизирано решаване на финансовите въпроси на общините е приетата нулева ставка на данък печалба в районите с висока безработица. След като правителството реши ДОД да остава изцяло в общините (с изключение на 35 общини, за които се определя индивидуален процент, осигуряващ приходи до размера на разходите за делегираните от държавата дейности), а данък печалба да отива в държавния бюджет, става ясно, че регионалната икономическа политика отново ще се прави под „натиск“ от центъра. От гледна точка на фискалната децентрализация би трябвало да се даде възможност на общините **сами да избират** дали да прилагат тази нулева ставка в зависимост от приоритетите си (това сега е невъзможно поради конституционна „забрана“), защото може да се окаже, че за някои общини това е нож с две остриета.

Иначе инициативните общини вече провеждат децентрализирано събиране на местните приходи. Кметовете на няколко общини в Бургаска област сами събират местните данъци и такси, а републиканските налози пък се събират в поделението на Националната агенция по приходите в Бургас. Това е по споразумение с Главна данъчна дирекция за данъчна реформа и децентрализиране на местните финанси. Това доведе до повишена събираемост на данъчните задължения.

Следващата стъпка според оценки на експерти трябва да бъде свързана с възможността общините да получат правомощия да определят **както данъчната основа, така и ставките на местните данъци**, а това означава да имат право да определят данъчни преференции или да редуцират данъчни облекчения в зависимост от стратегията за развитие на съответната община. ◆

<http://www.vsekiden.com/>

11.08.2004.

* Заглавието е на редакцията

Участвайки в IV фаза на Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини на ФРМС/МАГУ, Община Панагюрище реализира проект „Разработване на маркетингова стратегия за Високотехнологичен индустриален парк „Оптикоелектрон - Панагюрище“. Целта на проекта бе Панагюрище да се докаже като основно и подходящо място за развитие на високотехнологични производства посредством маркетинг на съществуващия високотехнологичен комплекс, с цел да се поддържа и привлича нов бизнес в технологично базираните отрасли на общината.

Проектът беше успешно изпълнен благодарение на високо-професионалната консултантска помощ на Дейвид Хъмфрис, директор „Планиране и икономическо развитие“ в Община Уест Керълтън, Охайо, САЩ.

Община Панагюрище е център на прецизното приборостроене в страната, в която има изградени мощности и традиции в оптичното, оптико-механичното и оптикоелектронно производство и технологии.

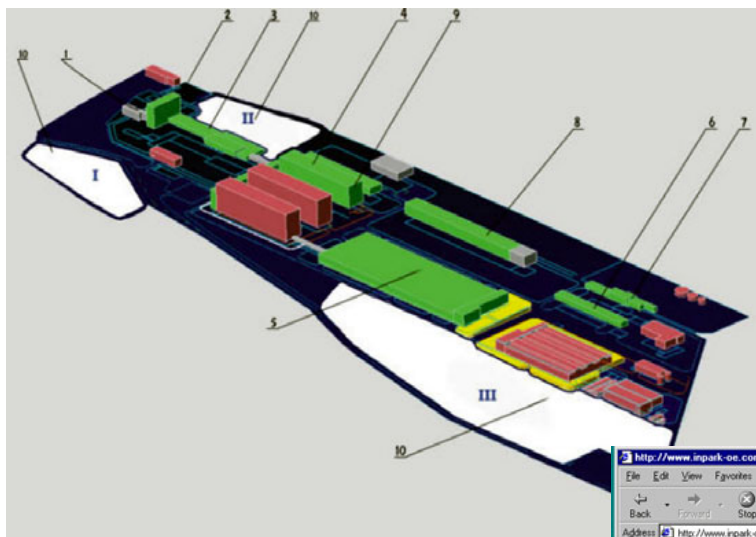
Стратегията за икономическо развитие на отрасъла „прецизно приборостроене“ (като екологично чисто, високотехнологично и перспективно производство) предвижда стабилизиране, възстановяване и увеличаване на относителния му дял в икономиката на общината.

Независимо от тенденциите за стабилизиране и възстановяване на отрасъла чрез създаването на нови предприятия в бранша (изключително успешно и интензивно развиващи се), голям свободен сграден фонд и земя с напълно оборудвана инфраструктура за високотехнологични производство са неизползваеми в момента. Нивото на безработицата в Община Панагюрище е 13,7% и е над средното за страната (13,3%). Голяма част от безработните са освободени работници и специалисти при реструктурирането и конверсията на предприятие от военно-промишления комплекс, произвеждащо прецизни прибори. Същото предприятие днес е приватизирано и е частна собственост. Територията и производствените му мощности, включително и свободният му сграден фонд са обособени в индустриален парк.

Наличието в общината на голям брой квалифицирана работна сила в отрасъла прецизно приборостроене, както и единствената в страната Професионално-техническа гимназия, подготвяща кадри по специалност „Оптика, оптико-механични и оптико-електронни прибори“, предопределят устойчив и постоянно висок коефициент на предлагането спрямо търсенето на такъв тип специалисти в бранша, с което се нарушава пазарният принцип на пазара на труда.

Община Панагюрище стана инициатор за разработването на проекта, отчитайки значимостта на проблема за икономиката на общността. Имайки предвид изключително богатия опит на американските общини в об-

РАЗРАБОТВАНЕ НА МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГИЯ ЗА ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧЕН ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК „ОПТИКОЕЛЕКТРОН - ПАНАГЮРИЩЕ“

Работната група отдели особено внимание в избора на име на комплекса, неговото лого и определяне на мотото на комплекса, включващо и подчертаващо уникалните му технокотехнологични характеристики. Като резултат се създаде маркетингово послание на комплекса като място, където високите технологии съществуват и могат да се развият.

Разработи се и беше издаден маркетингов пакет: рекламна папка, съдържаща рекламни брошури и електронна презентация на комплекса на CD.

ластта на маркетинга, Панагюрище реши да използва възможностите за работа с американски консултант в тази насока по линия на Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини на ФРМС/МАГУ.

За осъществяването на проекта беше създадена целева работна група, включваща Сергей Благов, експерт по икономическо развитие на общината, водещи специалисти от „Оптикоелектрон Груп“ АД, собственик на Високотехнологичния индустриален парк, и Дейвид Хъмфрис, директор „Планиране и икономическо развитие“ в Община Уест Керълтън, Охайо, САЩ. Същинската работа по проекта започна през декември 2003 година. Мисията на работната група беше Панагюрище да се утвърди като основно и подходящо място за развитие на високотехнологични производства посредством маркетинг на съществуващия високотехнологичен комплекс, с цел да се поддържа и привлича нов бизнес в технологично базираните отрасли на общината.

По препоръка на американския експерт работата по проекта започна с инвентаризация и анализ на състоянието на свободните производствени площи и терени. Описаха се техническите им характеристики.

Създаде се опис на техническата инфраструктура на комплекса и на технологичните възможности и организационните услуги, които той може да предложи, с цел пълното им представяне в маркетинговия рекламен пакет.

Разработи се и беше публикувана Интернет-страница, рекламираща уникалните възможности на комплекса.

Работната група подготви и маркетингова програма за Високотехнологичния индустриален парк „Оптикоелектрон“ - Панагюрище, в която идентифицира маркетинговите цели на комплекса и определи начините за разпространение на маркетинговите материали чрез: участие в технически панаири и изложения, български търговски представителства в чужбина, държавни и обществени организации, търговски агенти за недвижими имоти, специализирани Интернет-страници и медийни изяви, преса, радио и телевизия.

Проектът беше изпълнен в периода декември 2003 - май 2004 година, или за

около 6 месеца беше създаден завършен маркетингов пакет на Високотехнологичния индустриален парк и бе разработена програма за неговия маркетинг, която в момента и в бъдеще подлежи на изпълнение.

Крайните резултати от разработването на проекта са:

- Издаден е маркетингов пакет, състоящ се от рекламна папка, съдържаща рекламни брошури и електронна презентация на комплекса на CD;
- Публикувана е Интернет-страница, рекламираща уникалните възможности на комплекса на адрес www.inpark-oe.com;
- Разработена е програма за маркетинг на Високотехнологичен индустриален парк „Оптикоелектрон“ - Панагюрище;
- Има сключен предварителен договор с външен инвеститор за разкриване на високотехнологично производство в размер над 1 млн. евро

В резултат на прилагането на водещи американски практики в областта на маркетинга беше постигнат многопланов ефект от изпълнението на проекта. Работейки по изпълнение на създадената програма и чрез създадените материали за маркетинг, „Оптикоелектрон Груп“ АД и Община Панагюрище осъществяват проактивно привличане на външни инвеститори във високите технологии. Посредством това се осъществяват стратегическите цели на общината - утвърждаването ѝ като основно и подходящо място за развитие на високотехнологични производства, посредством маркетинг на съществуващия високотехнологичен комплекс, с цел да се поддържа и привлича нов бизнес в технологично базирани отрасли.

Постигат се и следните цели:

- Създават се нови работни места (само от първия подписан договор се очаква разкриването на над 52 нови работни места в рамките на 18 месеца);
- Специалистите от бранша се реализират по-пълно и имат възможност за обективно заплащане на труда.
- Чрез общественото-частно партньорство се постига задържане и развитие на съществуващия високотехнологичен бизнес в общината, значимото следствие на този процес е повишаване на жизнения стандарт на гражданите.

Проектът е успешна практика за общественно-частно партньорство между Община Панагюрище и „Оптикоелектрон Груп“ АД за решаване на проблемите по изпълнение на стратегиите и планове за икономическо развитие на общината. Това е пример как общината чрез общественно-частно партниране може да влияе върху темповете на икономическото развитие на структурно определящи и стратегически отрасли на местната икономика.

„Запитай се не какво може да направи за теб страната ти, а какво ти можеш да направиш за нея“

Джон Ф. Кенеди

Корпусът на мира е агенция към правителството на САЩ, основана през 1961 г. от президента Джон Кенеди. Организацията спомага за установяване на мир и разбирателство между народите, като изпраща американски доброволци да живеят и работят сред обикновените хора на страните домакини.

Трите основни цели на Корпуса на мира са: да подпомага заинтересуваните държави, осигурявайки им квалифицирани специалисти; да съдейства за опознаването и по-доброто разбиране на американците от страна на другите народи; да съдейства за опознаването и по-доброто разбиране на други народи от страна на американците.

Корпусът на мира заема уникално място сред програмите за международно сътрудничество, тъй като помощта се осъществява предимно в сътрудничество с организации на местно (общинско) равнище; тя е пряка и дългосрочна (двугодишна).

Корпусът на мира е единствената правителствена организация на САЩ, чиито пратеници - доброволците - живеят и работят пряко с хората в страната домакин, в тяхната среда. Досега над 170 000 американци са работили в 136 страни. Днес около 6 600 доброволци предават знанията и уменията си на народите на 69 страни по всички краища на света. Всяка година около 9 000 американци кандидатстват за доброволци в Корпуса на мира. От тях около 3 500 получават възможността да станат доброволци. При подбора на доброволците от Корпус на мира се прилагат следните критерии: американско гражданство; подходящо образование, квалификация или опит; готовност да се служи не по-малко от две години. Американците стават доброволци, защото така придобиват нови знания и умения в необичайна и трудна за тях среда. Това е преимущество при продължаване на образованието им и предпоставка за успешна кариера. Доброволците искат да бъдат полезни и да създадат условия за промяна към по-добро. Те споделят, че това им носи голямо лично удовлетворение.

Най-голям брой доброволци от Корпус на мира работят в образователната сфера - 40 на сто, 20 на сто - за опазването на околната среда и в здравеопазването, 14 на сто - за развитието на бизнеса и икономиката и 10 на сто - в селското стопанство. Средната възраст на доброволците е 28 години, а 7 на сто от тях са над 50-годишни. Дори хора на 70-80 години стават доброволци! Въпреки че има и семейни двойки, повечето от доброволците са неженени. Корпусът на мира не прилага ограничения по отношение на пола, възрастта, расата и религията.

Корпусът на мира е неполитическа и нерелигиозна

КОРПУС НА МИРА НА САЩ В БЪЛГАРИЯ

организация. От доброволците не се изисква да се въздържат от изразяване на личните си политически и религиозни убеждения, но им се забранява да се включват в дейности от политически или религиозен характер по време на службата им.

В съответствие с отправената от българското правителство покана през септември 1990 г. е подписано Споразумение между правителството на България и правителството на САЩ относно програмата на Корпуса на мира на САЩ в Народна република България. Корпусът на мира започва своята работа в страната през юни 1991 г.

В момента в България из цялата страна работят 140 доброволци по следните програми:

- „Образование“;
- „Местно и организационно развитие“;
- „Младежко развитие“.

За успешното постигане на целите на Корпуса на мира на доброволците се осигурява 11-седмичен подготвителен курс, който включва интензивно обучение по български език, запознаване с българската култура и начин на живот и подготовка за работа по съответната програма, с която се задълбочават и разширяват професионалните им познания и опит с оглед на българските условия.

Програма „Образование“

Доброволците от програмите се разпределят в основни и средни училища като учители по английски език. Те оказват помощ при развитието на езиковите умения на учениците и комуникативните им способности. Работата включва и съвместно провеждане на уроци с българските колеги, разработване на урочни планове, допълнителни материали и нагледни средства, подпомагане в обогатяването на училищните библиотеки. Участват и в проекти за оборудване на езикови и компютърни кабинети. Неоценима е ролята им в организирането на летни лагери, езикови курсове за колеги и съграждани, провеждането на различни мероприятия и кампании, свързани със здравното и екологичното образование на учениците.

Програма „Местно и организационно развитие“

От пролетта на 2004 година програмите „Местно стопанско развитие“ и „Околна среда“ се обединиха под общото название „Местно и организационно развитие“. Доброволците от програмата работят на местно ниво за развитието на общности и организации, като ги подкрепят по пътя им към изграждане на демократично гражданско общество и подобряване на условията на живот. Програмата комбинира

Аниса Матола работи с млади ромски лидери за свалянето на бариерите между и ромските и българските младежи в Пазарджик, програма „Младежко развитие“

знанията и опита на доброволците и техните партньори в общността за идентифициране на общи приоритети, поставяне на реалистични цели и разработване на стратегии, отговарящи на нуждите на общността. Партньори са местни власти, неправителствени организации, предприемачи и граждански групи. Програмата ще продължи да оказва съдействие на местните общности в усилията им да съхранят и подобряват околната среда и да подпомагат развитието на местния бизнес.

Програма „Младежко развитие“

Програма „Младежко развитие“ е насочена към работа с деца и младежи от различни социални, етно-културни и възрастови групи. Програмата е продиктувана от нуждата на всички млади хора от подкрепа, ползотворно използване на времето извън училище, позитивни качества, компетенции и нагласи, необходими за техния социален живот. Доброволците от Програмата работят в партньорство както с местни организации, така и с местната общественост за създаването и укрепването на добър и сигурен живот за всички млади хора. ◆

За допълнителна информация:

Корпус на мира на САЩ в България
ул. „Пирински проход“ № 24, п.к 15, гр. София 1680
тел.: (02) 8182 100; факс: (02) 8182 199
Хермина Емирян,
програмен асистент/Връзки с общността;
hemiryan@bg.peacecorps.gov
pc@bg.peacecorps.gov

От средата на месец октомври започват новите

Курсове за професионална квалификация

Курсовете се организират съвместно от Центъра за обучение към ФРМС и Софийски университет „Св. Климент Охридски“

На успешно завършилите се издава удостоверение за професионална квалификация от Софийския университет

Теми на курсовете:

- Връзки с обществеността
- Развитие на човешки ресурси
- Стратегическо планиране
- Информационни технологии в общините
- Протокол и етикет
- Общински социални услуги
- Местни финанси
- Административен мениджмънт
- Публична реч и публична презентация
- Подготовка на бизнеспроекти
- Лобиране
- Формиране на лидерски умения
- Водене на кампании
- Работа в екип
- Основи на пътната инфраструктура
- Мениджмънт на малка фирма
- Маркетинг на малка фирма
- Управление на проекти
- Управление на конфликти
- Делова кореспонденция и документооборот
- Планиране и програмиране на регионалното развитие
- Електронно управление
- Комуникативни умения
- Туризъм
- Управление на общинска собственост
- Местна сигурност и обществен ред
- Устройство на територията

За повече подробности се обръщайте към
Николета Ефремова, nefremova@flgr.bg

На 19 юли 2004 г. в Центъра за изследване на демокрацията се проведе церемония по награждаване „Признание за приноса на гражданското общество при установяване на институцията обществен посредник“, организирана от *Коалиция 2000*. С почетни грамоти бяха наградени четири неправителствени организации, изпълняващи проекти по Програмата „Гражданско общество срещу корупцията“ на *Коалиция 2000*, както следва:

Българска младежка легия „Стефан Стамболов“ - Смолян - по проекта „Срещу корупцията - лице в лице. Институционализиране на обществен посредник и обществени съвети за борба с корупцията на общинско ниво“;

Сдружение „Бъдеще за всички“ - София по проекта „Утвърждаване на институцията на обществения посредник в Софийска област“;

Българско сдружение за честни избори и граждански права - Клуб Разград (БСЧИГП) по проекта „Отворени врати за гражданите на Разград“;

Българска асоциация за извънсъдебно разрешаване на спорове - Пловдив по проекта „Подкрепа и съдействие за решаване на извънсъдебни спорове в сферата на средното образование чрез установяване на училищни посредници в училищата“.

Първите три отличени организации подпомагат установяването на граждански контрол върху органите на местната власт чрез институционализиране на обществени посредници (местни омбудсмани). В резултат на тяхната успешна работа бяха избрани обществени посредници в общините **Баните, Смолянско, Ботевград и Разград**, които вече решават конкретни проблеми на гражданите и допринасят за установяването на по-голяма прозрачност и отчетност в работата на общинските власти. Българската асоциация за извънсъдебно разрешаване на спорове - Пловдив работи успешно за легитимиране **училищния посредник** като механизъм за решаване на спорове в сферата на средното образование.

Избирането на местни обществени посредници стана възможно благодарение на приетото през 2003 г. законодателство, уреждащо дейността на националния омбудсман и местните обществени посредници (Закон за омбудсмана и Закон за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация), предхождано от шестгодишна експертна и методическа помощ от страна на *Коалиция 2000* и други граждански организации, оказвана на държавните институции и гражданското общество.

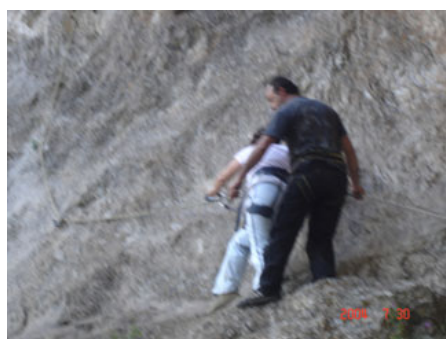
Приветствени думи към участниците в церемонията и отличените организации бяха отправени от **посланик Джеймс Пардю**, министъра на правосъдието **Антон Станков**, **д-р Огнян Шентов**, председател на УС на Центъра за изследване на демокрацията, и **д-р Мария Йорданова**,

директор на Правната програма на Центъра.

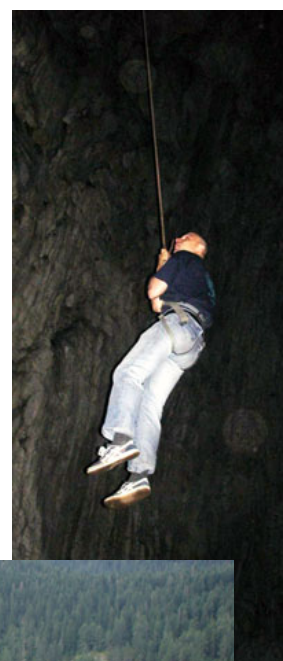
Представители на наградените организации, от ляво на дясно: Надежда Махмудиева, ръководител проект, Българска асоциация за извънсъдебно разрешаване на спорове - Пловдив; Васил Василев, обществен посредник на Община Ботевград; Нина Павлова, председател на УС на Сдружение „Бъдеще за всички“ - София; Георги Милков, ръководител проект, БСЧИГП - Разград; Божана Нешева, програмен директор, Българска младежка легия „Стефан Стамболов“ - Смолян

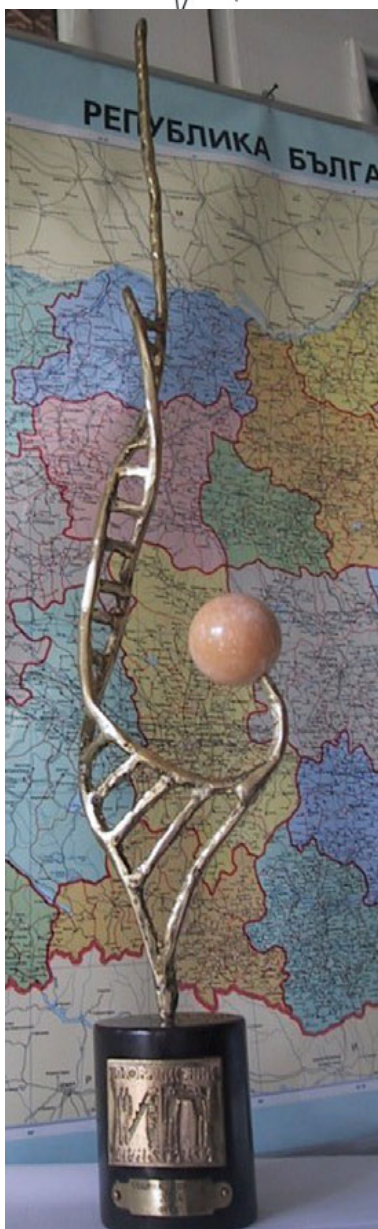

ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ...

Три пещери край Девин бяха покорени от екипа на ФРМС (или поне част от него) в края на юли. Някои от снимките не са на фокус - то е, защото екстремните преживявания предизвикват треперене на ръцете (понякога :))

Изпращайте своите иновационни практики до:

Богдана Шопова, координатор проект „Иновационни практики“ и ЛОГИН

е-поща: bshorova@figr.bg

тел. (02) 976 89 89, факс: (02) 976 89 30

адрес: ФРМС, ж.к. „Младост 1“, ул. „Йерусалим“ бл. 51
Бизнес-сграда, офис 2; гр. София - 1784

НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС '2004 ГОДИШНА НАГРАДА „ОБЩИНА НОВАТОР“ НА ФРМС

15 септември е крайният срок за изпращане на практики за Годишната награда на ФРМС „Община новатор 2004“!

УЧАСТВАЙТЕ В НАЦИОНАЛНИЯ КОНКУРС!

Представете вашата общност в света на новаторите, опишете своите иновационни практики, спечелете признанието, което заслужавате! Станете лидери на промяната!

До 10 август 2004 г. включително за конкурса на ФРМС са постъпили над **80 практики** от местни власти, нестопански организации, регионални сдружения на местните власти и организации за развитие. Водещи по брой практики до момента са общините **Добрич и Мездра**, следвани от **Разград и Струмяни**. Най-много иновационни подходи са представени в категориите **Прозрачност и отчетност, Социални дейности, Гражданско участие и Управленски практики**.

ФРМС ще даде максимална изява на авторите и екипите, осъществили иновациите, чрез своите печатни и електронни издания и форуми на новаторите. Общините и организации, представили практики в конкурса, ще имат възможност да бъдат домакини на учебни посещения, да участват в обучения от „колеги на колеги“ и да дават преки съвети за репликирането на своите практики в други райони на България.

Решавала ли е вашата община/организация актуален проблем с обществено значение по нетрадиционен за вас, но успешен начин? Това доведе ли до по-добра ефективност, улеснен достъп до информация, спестени ресурси и време или постигане на основна цел на вашата община/организация? Може ли вашият опит да бъде приложен от други общини/организации в България, без да изисква скъпо финансиране или уникални обстоятелства и технически умения?

Ако си отговаряте положително на тези въпроси, то вие имате какво да опишете, за да участвате в конкурса за Годишната награда „Община новатор“.

Иновационна практика може да бъде както скромно подобрение в съществуващите процедури и политики, така и систематични и фундаментални промени. Тя може вече да съществува в други институции, но да е новост за вашата община/организация.

През октомври 2004 г. в рамките на честването Деня на българската община ФРМС за трети пореден път ще връчи Годишната награда „Община новатор“, с която отличава общините в България, най-активно прилагали и споделяли иновационни практики в местното самоуправление. Наградата представлява специално изработена уникална статуетка. И тази година ще бъдат присъдени първо, второ и трето място. Към наградата за първо място общината победител получава **подарък от два самолетни билета за европейска дестинация**, които може да ползва в рамките на шест месеца след получаването за участие на свои представители (1 общински служител и 1 представител на нестопанска организация) в международни прояви, стимулиращи новаторството. Билетите към наградата са осигурени с любезното съдействие на CARLSON WAGONLIT Travel.

